

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/187/2017
Identifikačné číslo spisu: 3714207047
Dátum vydania rozhodnutia: 18.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Janka Cisárová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3714207047.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z., bývajúceho v S., zastúpeného JUDr. Miroslavom Salíniom, advokátom so sídlom v Martine, Priehradka 20, proti žalovanej FLY COP s.r.o., so sídlom v Považskej Bystrici, Šebešťanová 112, IČO: 36 345 601, zastúpenej JUDr. Róbertom Faturom, advokátom, s. r. o., so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum 18/23, IČO: 46 528 644, o určenie neplatnosti skončení pracovného pomeru a náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 6 Cpr 1/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 31. mája 2017 sp. zn. 5 CoPr 8/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. mája 2016 č. k. 6 Cpr 1/2014-166 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že skončenie jeho pracovného pomeru so žalovanou dňom 30. apríla 2014 a okamžité skončenie pracovného pomeru z 28. mája 2014 sú neplatné a že pracovný pomer naďalej trvá s tým, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy vo výške 700,- € mesačne od 23. júna 2014 až do právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi zároveň uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 598,30 € k rukám jej právnej zástupkyne do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 31. mája 2017 sp. zn. 5 CoPr 8/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Konkrétne poukazoval na to, že odvolací súd sa stotožnil s nesprávnym postupom súdu prvej inštancie, ktorý vykonal posledné

pojednávania 5. mája 2016 v jeho neprítomnosti, resp. neprítomnosti jeho právneho zástupcu, a to i napriek tomu, že 2. mája 2016 a najmä 4. mája 2016 sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu riadne ospravedlnil a žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu bolesti ramena pri dlhších cestách po úraze a operácii a predovšetkým preto, že ho na pojednávanie nechcel zamestnávateľ uvoľniť z práce (bál sa straty práce) a to vzhľadom na jeho predchádzajúcu 13-mesačnú práceneschopnosť v dôsledku úrazu a operácie ramena. Vysvetľoval, že predmetného pojednávania sa chcel osobne zúčastniť za účelom vyjasnenia zavádzajúcich a nepravdivých tvrdení svedkyne I. v súvislosti s konaním žalovanej pri skončení pracovného pomeru a oboznámenia sa s dôkazmi, ktoré predložila, ako aj navrhnutia a predloženia ďalších dôkazov k tvrdeniam žalovanej. Chcel, aby uvedená svedkyňa bola na tomto pojednávaní opätovne vypočutá, nakoľko na predchádzajúcich dvoch pojednávaniach mu nebol daný dostatok času, aby jej mohol položiť všetky potrebné otázky. Keďže súd prvej inštancie predmetné pojednávanie neodročil, ale na ňom ukončil dokazovanie a vyhlásil rozsudok, neumožnil mu vykonať spomenuté procesné práva, čím zároveň porušil rovnosť účastníkov konania zakotvenú v § 18 O.s.p. Taktiež namietal, že súd prvej inštancie nevykonal vo veci dostatočné dokazovanie, čo viedlo k neúplnému a nesprávnemu zisteniu skutkového stavu. Názor odvolacieho súdu, ktorý v tejto súvislosti dospel k opačnému záveru označil za nesprávny. Na základe uvedeného žiadal rozsudky oboch nižších súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (443 C.s.p.) skúmal, či je dovolanie procesne prípustné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. V danom prípade žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Pod porušením práva na spravodlivý súdny proces z hľadiska § 420 písm. f/ C.s.p. treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým súd zasiahol do ústavou, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv dovolateľa, v dôsledku čoho bolo dovolateľovi znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon priznáva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Žalobca vidí vadu tejto povahy v tom, že súd prvej inštancie vykonal 5. mája 2016 posledné pojednávanie vo veci v jeho neprítomnosti, resp. neprítomnosti jeho právneho zástupcu, hoci sa z pojednávania riadne ospravedlnil a požiadal z dôležitých dôvodov o jeho odročenie, pričom odvolací súd sa s týmto postupom súdu prvej inštancie ako so správnym stotožnil.

10. Ako vyplýva z obsahu spisu, predvolanie na pojednávanie nariadené súdom prvej inštancie na 5. mája 2016 bolo právnomu zástupcovi žalobcu riadne doručené 8. apríla 2016. E-mailovým podaním doručeným súdu prvej inštancie 2. mája 2016 právny zástupca žalobcu požiadal o odročenie

predmetného pojednávania z dôvodu jeho kolízie s iným pojednávaním, ktorého sa musí zúčastniť a taktiež poukázal na dlhotrvajúce zdravotné dôvody na strane žalobcu. Súd prvej inštancie ešte toho dňa právnenému zástupcovi žalobcu oznámil, že vytýčené pojednávanie sa uskutoční, pričom trvá na účasti žalobcu a predvolaných svedkov. Právnenému zástupcovi žalobcu pripomenul, že predvolanie na pojednávanie mu bolo zaslané už 5. apríla 2016 a tiež to, že má možnosť dať sa zastúpiť iným advokátom. Ďalším e-mailom zo 4. mája 2016 právny zástupca žalobcu znovu požiadal o odročenie pojednávania s poukazom na už spomínanú kolíziu pojednávania, ďalej na zdravotné dôvody žalobcu, ktoré mali spočívať v jeho problémoch s ramenom pri dlhších cestách ako aj to, že pre niekoľkokomesačnú práceneschopnosť spôsobenú zlomeným ramenom sa žalobcovi nepodarilo uvoľniť z práce. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s touto žiadosťou na pojednávaní uznesením rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu.

11. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 pojednávanie bolo možné odročiť len z dôležitých dôvodov (§ 119 ods. 1 O.s.p.). Ak sa riadne predvolaný účastník nedostavil na pojednávanie ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o odročenie, mohol súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadol pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy (§ 101 ods. 2 druhá veta O.s.p.). Dôležitosť dôvodu, ktorým bola odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania, posudzoval súd vždy podľa konkrétnych, individuálnych okolností prípadu. Existenciu dôležitého dôvodu mohol súd preveriť len zo skutočností, ktoré mu boli známe v čase posudzovania žiadosti účastníka o odročenie pojednávania. Ak dôvodom na odročenie pojednávania bol zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musel obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považovalo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania (viď § 119 ods. 3 O.s.p.).

12. V Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky bolo publikované rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 130/2012 pod R 132/2014, ktorého právna veta znie: „V zmysle § 119 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2012 je zdravotný stav účastníka konania dôvodom na odročenie pojednávania len ak je súdu, a to už spravidla pred rozhodnutím o žiadosti o odročenie pojednávania, preukázané vyjadrením ošetrojúceho lekára, že účastník konania nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu zúčastniť sa pojednávania“. V uvedenom rozhodnutí sa poukazuje na to, že § 119 ods. 3 O.s.p. bol do procesného kódexu zaradený za účelom zabezpečenia plynulosti konania a zamedzenia obštrukcií účastníkov vyhýbaním sa účasti na pojednávaní a ospravedlňovaním ich neúčasti zdravotnými dôvodmi. Toto rozhodnutie spočíva na názore, že zdravotný stav účastníka je dôvodom na odročenie pojednávania len v prípade, že účastník nie je schopný „bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu“ sa zúčastniť pojednávania, pričom uvedené musí vyplývať z vyjadrenia ošetrojúceho lekára. O dôvod na odročenie pojednávania podľa tohto ustanovenia ide teda iba vtedy, keď (už) v čase rozhodovania súdu je žiadosť o odročenie pojednávania doložená kvalifikovaným vyjadrením lekára o tom, že žiadajúci účastník sa z relevantných zdravotných dôvodov nemôže zúčastniť pojednávania.

13. Senát najvyššieho súdu, ktorý koná v preskúmanom prípade, zastáva ten istý názor a dodáva, že účel sledovaný zákonom v ustanovení § 119 ods. 3 O.s.p. by sa nedosiahol, pokiaľ by sa za nevyhnutný dôvod pre odročenie pojednávania (resp. dôvod, pre ktorý nemožno vec prejednať a rozhodnúť v neprítomnosti účastníka), považovala aj lekárske nedoložená žiadosť o odročenie pojednávania (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 399/2013, 3 Cdo 314/2013, 5 Cdo 169/2013 a 7 Cdo 574/2013).

14. V danom prípade ani jedna zo žiadostí právneho zástupcu žalobcu o odročenie pojednávania neobsahovala kvalifikované vyjadrenie žalobcovho ošetrojúceho lekára zodpovedajúce ustanoveniu § 119 ods. 3 O.s.p. Neboli preto splnené zákonné podmienky pre odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov na strane žalobcu.

15. Pokiaľ žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že zamestnávateľ ho pre predchádzajúcu dlhodobú práceneschopnosť neuvolnil z práce, dovolací súd zdôrazňuje, že žalobca tento dôvod svojej neprítomnosti na pojednávaní do momentu rozhodovania súdu prvej inštancie o podanej žiadosti nijako nepreukázal a ani len nenaznačil, že by mu v jeho preukázaní bránila nejaká prekážka. V tejto časti tak žiadosť žalobcu o odročenie pojednávania zostala len v rovine ničím nepodloženého tvrdenia, na ktoré nemohol súd prvej inštancie prihliadnuť.

16. Ak teda súd prvej inštancie za opísaného stavu uskutočnil predmetné pojednávanie v neprítomnosti žalobcu, možno konštatovať, že jeho procesný postup neodporoval zákonu. V tejto súvislosti preto ani nemohlo dôjsť k porušeniu procesných práv, ktoré by inak žalobca ako účastník pojednávania mal možnosť uplatniť. Z hľadiska dodržania princípu rovnosti účastníkov vyplývajúceho z § 18 O.s.p. je rozhodujúce to, že žalobcovi bola súdom vytvorená možnosť zúčastniť sa pojednávania. Žalobca sa však o ňu sám pripravil tým, že sa na nariadené pojednávanie nedostavil bez toho, aby súdu preukázal existenciu dôležitého dôvodu na jeho odročenie. Navyše, ako správne podotkol už odvolací súd, súd prvej inštancie vykonal vo veci viacero pojednávaní, na ktorých riadne vypočul žalobcu ako účastníka konania a ešte pred posledným pojednávaním dvakrát vypočul aj svedkyňu I. v prítomnosti žalobcu, ktorý tak mal možnosť klásť jej otázky, pričom jeho právny zástupca túto možnosť aj opakovane využil. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že žalobca v spojitosti s vykonaním predmetného pojednávania v jeho neprítomnosti neopodstatnene namietal existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Hoci žalobca v dovolaní spomenul aj neprítomnosť jeho právneho zástupcu, žiadnu nesprávnosť v procesnom postupe súdu prvej inštancie vo vzťahu k jeho osobe netvrdil, dovolací súd sa preto otázkou prípadného porušenia práva na spravodlivý proces v tomto smere nezaoberal.

17. Žalobca v dovolaní taktiež namietal, že vo veci nebolo vykonané dostatočné dokazovanie, čo malo za následok neúplné a nesprávne zistenie skutkového stavu. K tomu je potrebné uviesť, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

18. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.